

Briselē, 2021. gada 18. maijā
(OR. en)

8727/21

AUDIO 53
SOC 265
DIGIT 59

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	8025/21
Temats:	Padomes secinājumi "Eiropas mediji digitālajā desmitgadē: rīcības plāns atveseļošanas un pārkārtošanās atbalstam"

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi "Eiropas mediji digitālajā desmitgadē: rīcības plāns atveseļošanas un pārkārtošanās atbalstam", ko Padome (Izglītība, jaunatne, kultūra un sports) apstiprināja sanāksmē, kas notika 2021. gada 17. un 18. maijā.

Padomes secinājumi

"Eiropas mediji digitālajā desmitgadē rīcības plāns atveseļošanas un pārkārtošanās atbalstam"

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT PIELIKUMĀ IZKLĀSTĪTOS ATSAUCES DOKUMENTUS

ATGĀDINOT

1. Ka Eiropas mediju nozare ¹ ir plaša un daudzveidīga un ietver visus redakcionālos medijus, piemēram, ziņu medijus, kā arī plašāku audiovizuālo nozari, un ka tai ir būtiska nozīme Eiropas konkurētspējā, kultūras daudzveidībā, iedzīvotāju labbūtībā un demokrātiskajās debatēs.
2. Nesenajos Padomes secinājumos par brīvas un plurālistiskas mediju sistēmas aizsargāšanu aprakstītos ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares nākotnes izaicinājumus, jo īpaši attiecībā uz to ilgtspēju, kas ir izšķirīgi svarīga Eiropas ekonomikas noturībai un atveseļošanai.
3. Ka Covid-19 pandēmija ir akcentējusi būtiskās pārmaiņas, kas globalizācijas un digitalizācijas rezultātā jau notiek ziņu mediju nozarē un audiovizuālajā nozarē, tādējādi palielinot vajadzību saglabāt un aizsargāt mūsu Eiropas stratēģiskās kultūras vērtības.

¹ Šajos secinājumos ar "ziņu mediju nozari un audiovizuālo nozari" saprot mediju nozari visā tā daudzveidībā.

4. Pandēmijas lielo ietekmi uz Eiropas ziņu mediju nozari un audiovizuālo nozari, tostarp būtiskos reklāmas ieņēmumu zaudējumus, kinoteātru slēgšanu un filmēšanas pilnīgu vai daļēju apturēšanu, filmu izplatītāju pozīciju vājināšanos un tiešsaistes pirātisma pieaugumu.
5. Ka ziņu mediju nozarei un audiovizuālajai nozarei ir svarīga nozīme pandēmijas laikā – noslēdzes un ierobežojumu laikā tās iedzīvotājiem sniedz informāciju un izklaidi.

ATZĪSTOT, KA:

6. Vietējās, reģionālās vai nacionālās gaumes un īpatnības, kas atspoguļo vērtīgo Eiropas kultūras un valodu daudzveidību un plurālismu un atbilst specifiskām nacionālām vai reģionālām vajadzībām un prasībām, var izraisīt tirgus sadrumstalotību. Ir jāturpina centieni, kas ļautu Eiropas audiovizuālajai nozarei sasniegt plašākus un daudzveidīgākus tirgus un auditorijas Eiropā un ārpus tās.
7. Ir ārkārtīgi svarīgi veicināt to, lai visiem iedzīvotājiem būtu iekļaujoša un nediskriminējoša piekļuve medijiem un audiovizuālajiem resursiem, tādējādi dodot iespēju viņiem aktīvi piedalīties demokrātiskajās debatēs. Vienlīdz svarīgi ir veicināt dažādu profesionāļu iekļaujošu līdzdalību mediju vērtības ķēdē. Attiecībā uz piekļuvi cita starpā būtu jāņem vērā dzimumu līdztiesība, personas ar invaliditāti, minoritātes un ģeogrāfiskais līdzsvars.
8. Sabiedriskajiem medijiem ir centrāla nozīme tiesību uz vārda brīvību atbalstīšanā, jo tie ļauj cilvēkiem saņemt uzticamu un faktisku informāciju un sekmē demokrātijas pamatvērtības.

9. Steidzami ir jāveic šādi pasākumi:
- a) jāsekmē ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares digitālā pārkārtošanās, lai izmantotu inovatīvu un topošu tehnoloģiju sniegtās iespējas;
 - b) jāturpina attīstīt digitālo vienoto tirgu, lai stiprinātu audiovizuālās nozares globālo konkurētspēju un pārrobežu tvērumu Eiropā, vienlaikus atbalstot vietējo saturu un kultūras daudzveidību;
 - c) jāatzīst, ka pašreizējie uzņēmējdarbības modeļi audiovizuālajā nozarē bieži vien ir balstīti uz licenču teritoriālu un ekskluzīvu piešķiršanu, joprojām ir būtiski radošuma brīvībai, finansēšanai un ilgtspējai un nodrošina pamatu jaunu uzņēmējdarbības modeļu attīstībai šajā nozarē.
10. Kvalitatīvas žurnālistikas ilgtspēja, redakcionālie procesi, kuru pamatā ir žurnālistu ētika un standarti, mediju īpašumtiesību pārredzamība un medijpratība ir būtiski, lai vairotu uzticēšanos ziņu medijiem, tādējādi ļaujot tiem efektīvāk novērst maldinošas informācijas un dezinformācijas izplatīšanos un atspēkot to.
11. Ilgtermiņa finansiālā stabilitāte un finansējuma avotu dažādošana padara ziņu medijus noturīgākus pret ekonomiskām pārmaiņām un veicina augstas kvalitātes žurnālistikas, mediju neatkarības un oriģināla ziņu satura izaugsmi.
12. Atbalsts ziņu mediju nozarei un audiovizuālajai nozarei nedrīkst apdraudēt redakcionālās neatkarības, mediju un mākslinieciskās brīvības principus, un ar to būtu jāveicina vārda brīvība, plurālisms un satura daudzveidība.

13. Ziņu mediju nozarei un audiovizuālajai nozarei ir būtiska nozīme Eiropas zaļā kursa kontekstā, šajās nozarēs attīstot ilgtspējīgas uzņēmējdarbības praksi un uzņēmējdarbības modeļus un žurnālistikas atspoguļojuma ziņā, kurš veicina uz informāciju balstītas debates.
14. Visiem vērtību ķēdes segmentiem būtu jāgūst labums no mediju sektora pārkārtošanās, kas ir rīcības plāna mērķis, tostarp kinoteātriem un festivāliem, kas darbojas kā kultūras un inovācijas centri, radot plašas sociālās mijiedarbības un jauna audiovizuālā satura veicināšanas iespējas. Ir svarīgi arī pastiprināt izplatīšanas nozīmi.

UZSVEROT:

15. Finanšu instrumentus un darbības, ko var izmantot, lai, jo īpaši saistībā ar Covid-19 pandēmiju, atbalstītu ziņu mediju nozari un audiovizuālo nozari, piemēram:
 - a) valstu līmenī – filmu un audiovizuālās jomas aģentūras un valdības;
 - b) ES līmenī – tostarp izmantojot programmu "Radošā Eiropa" (2021–2027) un programmas "Apvārsnis Eiropa", "Digitālā Eiropa" un "InvestEU"; un
 - c) Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu un Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda atbalstītos pasākumus.

PAUŽ GANDARĪJUMU PAR:

16. Komisijas rīcības plānu, kas izstrādāts, lai paātrinātu ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares pārkārtošanos un pastiprinātu to noturību, tādējādi piedāvājot līdzekļus ilgtermiņa ilgtspējas, inovācijas un visu dalībnieku ciešākas sadarbības nodrošināšanai.
17. Komisijas Eiropas Demokrātijas rīcības plānu, kas izstrādāts, lai stiprinātu mūsu demokrātiju noturību un jo īpaši lai ar mediju, mediju brīvības, medijpratības un plurālisma palīdzību nodrošinātu iedzīvotājiem pilnvērtīgas iespējas, un lai nodrošinātu žurnālistu drošību.
18. Centieniem stiprināt regulatoru sadarbību Eiropas Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru grupas (*ERGA*) ietvaros, kas notiek ar mērķi nodrošināt ES mediju tirgu pienācīgu darbību un risināt jaunus izaicinājumus, kuri rodas šajos tirgos.
19. Dalībvalstu centieniem ātri un konsekventi īstenot pārskatīto Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu (AVMP direktīva)², Satelītu apraides un kabeļu retranslācijas direktīvu³, un Autortiesību direktīvu⁴, lai radītu nepieciešamos apstākļus, kas veicinātu atvēršanu un stiprinātu ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares ilgtspēju un noturību.

² Direktīva 2010/13/ES, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/1808.

³ Direktīva 93/83/EEK, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/789.

⁴ Direktīva (ES) 2019/790.

UZSVER:

Visu rīcības plānā paredzēto darbību noderīgumu un nozīmīgumu un to, ka steidzamības kārtā ir jāīsteno:

20. Tiešsaistes rīks, kura mērķis ir sniegt individuāli pielāgotu un viegli pieejamu informāciju par ES finansējuma iespējām ziņu mediju nozarei un audiovizuālajai nozarei, kas ļaus visām attiecīgajām ieinteresētajām personām ātri un viegli piekļūt informācijai par dažādām programmām un uzaicinājumiem.
21. Iniciatīva "*MEDIA INVEST*", kuru var atbalstīt arī ar Atveseļošanas un noturības mehānismu apvienojumā ar nacionālajiem atveseļošanas un noturības plāniem un kuras mērķis ir palielināt investīcijas un atbalstīt ļoti inovatīvus un radošus neatkarīgus producēšanas un izplatīšanas uzņēmumus, veicinot satura un iesaistīto dalībnieku daudzveidību, vienlaikus garantējot nozares neatkarību un daudzveidību.
22. Iniciatīva *NEWS*, kas izstrādāta, lai risinātu ziņu mediju nozares izaicinājumus un pievērstos to specifikai, apvienojot aizdevumus, pašu kapitāla finansējumu, spēju veidošanas darbības un dotācijas, ar ko atbalsta jaunu uzņēmējdarbības modeļu testēšanu, kopdarbības un pārrobežu žurnālistiku, profesionāļu mācības un mobilitāti un Eiropas ziņu mediju foruma izveidi, kurā visas ieinteresētās personas, tostarp valstu iestādes, var apspriest izaicinājumus, iespējas, ziņu mediju politikas jautājumus un veidus, kā pastiprināt žurnālistu drošību.
23. Veicināt mediju datu telpas izveidi, kas ir kopēja Eiropas datu infrastruktūra, kuras pamatā ir kopīgi standarti, sadarbspēja un pārvaldība, ar ko atbalsta ziņu izdevējus, raidorganizācijas un citus mediju uzņēmumus to centienos izstrādāt uz datiem balstītus uzņēmējdarbības modeļus, inovatīvus risinājumus un pielietojumus.

24. Medijpratības rīku kopuma izstrāde sadarbībā ar Eiropas Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru grupu (*ERGA*) un Medijpratības ekspertu grupu, lai palīdzētu iedzīvotājiem piekļūt informācijai un medijiem un tos efektīvi, atbildīgi, prasmīgi un kritiski izmantot, kā arī droši un atbildīgi radīt mediju saturu un dalīties ar to, izmantojot dažādas platformas.

AICINA DALĪBVALSTIS SAVĀS ATTIECĪGAJĀS KOMPETENCES JOMĀS:

25. Izmantot Atvесеļošanas un noturības mehānisma priekšrocības, iesniedzot skaidrus un pamatotus plānus investēt ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares digitālās un zaļās pārkārtošanās paātrināšanai, izpētot iespēju īstenot daudzvalstu iniciatīvas, lai stiprinātu Eiropas projektu konkurētspēju starptautiskā līmenī un veicinātu Eiropas auditorijas veidošanos.
26. Turpināt dalīties ar informāciju un paraugpraksi, jo īpaši attiecībā uz publiskā atbalsta darbībām un iniciatīvām audiovizuālajā nozarē, konkrētāk – ietverot Eiropas satura veidošanu un popularizēšanu, kā arī efektīvus pasākumus zaļās pārkārtošanās un sociālās iekļaušanas atbalstam.
27. Turpināt atbalstīt Eiropas kopražojumus, tostarp nodrošinot to, ka audiovizuālie fondi piedāvā saderīgus atbalsta instrumentus.
28. Nodrošināt to pienākumu īstenošanu, kas saistīti ar Eiropas darbu un kultūras daudzveidības veicināšanu pieprasījumpakalpojumos, vienlaikus meklējot iespējas, kā mediju pakalpojumu sniedzējiem un regulatoriem atvieglot piekļuvi "Eiropas darbu" statusam, tostarp izmantojot tehnoloģiskos rīkus (piemēram, *LUMIERE VOD*) Eiropas līmenī.

AICINA KOMISIJU SAVĀS ATTIECĪGAJĀS KOMPETENCES JOMĀS UN PIENĀCĪGI
IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

29. Veicināt spēju veidošanas iniciatīvas un tīklošanas un sadarbības iespējas, lai palīdzētu mazajiem mediju dalībniekiem ar mazāk resursiem tikt galā ar sarežģītajām procedūrām, kas nodrošina piekļuvi finansējuma programmām.
30. Apsvērt ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares lomu Eiropas digitālajā desmitgadē, lai līdz 2030. gadam veicinātu to ieguldījumu digitālajā pārkārtošanā, atveseļošanā un starptautiskajā līderībā.
31. Veicināt zaļo pārkārtošanos ziņu mediju nozarē un audiovizuālajā nozarē apvienojumā ar ekonomikas atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas, apmainoties ar paraugpraksi ar tādu kanālu starpniecību kā Eiropas Klimata pakta platforma, kas varētu gūt labumu no sinerģijām un jaunākajām norisēm saistībā ar vides kalkulatoriem un reitingu sistēmām ilgtspējīgai filmu ražošanai un citām audiovizuālām darbībām. Būtu jāparedz saskaņotu ilgtspējas priekšnosacījumu radīšana, kā arī stimuli zaļajai filmēšanai un zaļās filmēšanas sertifikātu iespējama ieviešana.
32. Stiprināt saskaņotību, pieejamību un sinerģijas starp ES finansējuma programmām, proti, programmu "Radošā Eiropa", programmu "Digitālā Eiropa", pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", programmu "InvestEU" un Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu, lai nodrošinātu gan rīcības plāna efektīvu īstenošanu, gan to pasākumu ilgtspēju, kas nepieciešami ilgstošai atveseļošanai un pārveidei.
33. Izvērtēt ES valsts atbalsta noteikumu piemērošanu kultūras un radošajām nozarēm nolūkā apsvērt pielāgošanas nepieciešamību.

34. Veicināt Eiropas satura apriti Eiropā un starptautiskā mērogā, sekmējot sadarbību ražošanas un izplatīšanas jomā, tostarp kopražojumus un inovatīvus uzņēmējdarbības modeļus, kuru pamatā bieži vien ir teritoriāla un ekskluzīva licencēšanas tiesību piešķiršana.
35. Cieši uzraudzīt rīcības plāna īstenošanu, lai novērtētu tā progresu un vajadzības gadījumā pielāgotu to tirgus attīstībai vai ierosinātu turpmākas darbības.

AICINA KOMISIJU UN DALĪBVALSTIS SAVĀS ATTIECĪGAJĀS KOMPETENCES JOMĀS
UN PIENĀCĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

36. Nodrošināt tāda tiesiskā regulējuma un politiskā satvara esamību, kas mediju dalībniekiem dod iespēju:
 - a. monetizēt to saturu, kā noteikts Padomes secinājumos par brīvas un plurālistiskas mediju sistēmas aizsargāšanu;
 - b. izpētīt finansējuma avotu un ilgtermiņa ilgtspējas iespēju dažādošanu, tostarp izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības, lai nodrošinātu ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares noturību un globālo konkurētspēju;
 - c. izstrādāt un ieviest jaunas tehnoloģijas ziņu mediju nozarē un audiovizuālajā nozarē, jo īpaši tehnoloģijas, kuru pamatā ir mākslīgais intelekts, lai ieinteresētās personas varētu izmantot no šo tehnoloģiju izmantošanas izrietošās iespējas un priekšrocības, vienlaikus ievērojot pamattiesības un vērtības, tostarp vārda brīvību, mediju brīvību, Eiropas satura daudzveidību un plurālismu;

- d. atgūties no Covid-19 pandēmijas radītās krīzes, atvieglojot piekļuvi finansiālajam atbalstam no publiskā sektora līdzekļiem;
 - e. atbalstīt pārrobežu sadarbību starp audiovizuālā tirgus dalībniekiem, lai ļautu tirgum paplašināties un konkurēt Eiropas un globālā mērogā, radot un izplatot tādu saturu, kam ir potenciāls piesaistīt starptautiskas auditorijas.
37. Sadarboties un apmainīties ar paraugpraksi par Eiropas audiovizuālā satura popularizēšanu un vieglāku sameklējamību un atklājamību, kā arī veicināt māksliniecisko brīvību, dažādību un radošumu, investējot Eiropas talantos un jaunrades darbos un atbalstot tos.
38. Sadarboties ar organizācijām, kas pārstāv profesionālus žurnālistus, žurnālistikas centrus, skolas un universitātes, lai stiprinātu ziņu mediju spēju veidošanu, jo īpaši attiecībā uz ētiku un digitālajām kompetencēm, tādējādi izveidojot augstas kvalitātes un noturīgu žurnālistiku.
39. Atbalstīt prasmju pilnveidošanu ziņu mediju un audiovizuālo uzņēmumu nākotnei svarīgās jomās, stiprinot profesionālās spējas pielāgoties nākotnes izaicinājumiem.
40. Cieši sadarboties ar citām starptautiskām organizācijām, kas darbojas mediju jomā, piemēram, Eiropas Padomi un *UNESCO*, lai rastu sinerģijas starp iniciatīvām, kas paredzētas atveseļošanas un pārveides atbalstam, vienlaikus aizsargājot vārda brīvību un ziņu mediju nozares un audiovizuālās nozares neatkarību un plurālismu.
41. Apmainīties ar paraugpraksi un atbalstīt medijpratību, lai stiprinātu iedzīvotāju kritiski svarīgās prasmes un palīdzētu viņiem izdarīt apzinātu izvēli, kā arī lai droši un atbildīgi dažādās platformās radītu mediju saturu un dalītos ar to.

42. Veicināt Eiropas Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru grupas (*ERGA*) spēju palielināšanu un veicināt sadarbību starp valstu filmu un audiovizuālās jomas finansēšanas aģentūrām un attiecīgajām iestādēm.
43. Strādāt pie risinājumiem, kas ļautu apdrošināšanas garantijām segt ar Covid-19 saistīto risku audiovizuālā satura producēšanā, īpašu uzmanību pievēršot kopražojumiem.
44. Iesaistīties dialogā ar audiovizuālo nozari, iesaistot valstu iestādes, veikt konkrētus pasākumus, lai veicinātu plašāku piekļuvi saturam un tā pieejamību iekšējā tirgū saskaņā ar autortiesību noteikumiem, un palīdzēt Eiropas audiovizuālajai nozarei sasniegt jaunas auditorijas un piedāvāt patērētājiem plašu satura klāstu, vienlaikus veicinot nozares konkurētspēju un taisnīgu atlīdzību un ņemot vērā teritoriālā un ekskluzīvā licencēšanas tiesību sadalījuma nozīmi audiovizuālās nozares un filmu nozares finansēšanā.

Attiecīgie politikas dokumenti

Eiropadome

- *Secinājumi, kas pieņemti 2020. gada 1. un 2. oktobra ārkārtas sanāksmē (EUCO 13/20).*
- *Secinājumi, kas pieņemti 2020. gada 17.–21. jūlija ārkārtas sanāksmē (EUCO 10/20).*
- *Jauna stratēģiskā programma 2019.–2024. gadam (, ko Eiropadome pieņēma 2019. gada 20. jūnijā).*

Ministru deklarācijas

- Deklarācija par kultūru Covid-19 krīzes laikā (2020. gada aprīlis).
- Kultūras ministru un viņu pārstāvju Bukarestes deklarācija par kultūras lomu Eiropas nākotnes veidošanā (2019. gada aprīlis).

Eiropas Savienības Padome

- *Padomes secinājumi par brīvas un plurālistiskas mediju sistēmas aizsargāšanu (OV C 422, 7.12.2020., 8. lpp.).*
- *Padomes secinājumi par Eiropas digitālās nākotnes veidošanu (OV C 202 I, 16.6.2020., 1. lpp.).*
- *Padomes secinājumi par medijpratību pastāvīgi mainīgā pasaulē (OV C 193, 9.6.2020., 23. lpp.).*
- *Padomes secinājumi par Eiropas satura stiprināšanu digitālajā ekonomikā (OV C 457, 19.12.2018., 2. lpp.).*
- *Padomes secinājumi par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes un kritiskas domāšanas attīstīšanu ar izglītības un apmācības palīdzību (OV C 212, 14.6.2016., 5. lpp.).*

Eiropas Komisija

- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai *par Eiropas Demokrātijas rīcības plānu*, COM(2020) 790 final.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*Eiropas Klimata pakts*", COM(2020) 788 final.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*Eiropas plašsaziņas līdzekļu digitālajā desmitgadē: Rīcības plāns ekonomikas atveseļošanas un pārveides atbalstam*", COM(2020) 784 final.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*ES inovāciju potenciāla maksimāla izmantošana. Rīcības plāns intelektuālā īpašuma jomā ES atveseļošanās un noturības atbalstam*", COM(2020) 760 final.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*Eiropas digitālās nākotnes veidošana*", COM(2020) 67 final.

Eiropas Padome

- Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec(2018)1[1] dalībvalstīm par mediju plurālismu un plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību.
 - Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec(2018)2 dalībvalstīm par interneta starpnieku nozīmi un atbildību.
 - Ministru komitejas deklarācija par kvalitatīvas žurnālistikas finansiālo ilgtspēju digitālajā laikmetā, Decl(13/02/2019)2.
-